

Maszkok tánca

Ausztrália természeti népei és környezetéhez való viszonyuk

Kompetenciaterület:

Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

9. évfolyam

Programcsomag:

Polgár a demokráciában

A modul szerzője: Tomory Ibolya

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	14-15 évesek
Ajánlott időkeret	2 × 45 perc
A modul közvetlen célja	Az érdeklődés felkeltése a természeti népek életmódja, hagyományai iránt, érzékenyítés a természet szeretetére, védelmére, az ember és a természet közötti kapcsolat jelentőségének tudatosítása.
A modul témái, tartalma	Témák: Identitás – szocializáció, közösség, hagyományok; kapcsolatok – tolerancia; kultúrák – multikulturalitás, népcsoportok; életmód – érzelmek; világkép – hit, hiedelem, értékek; környezet – természeti környezet, környezetvédelem Tartalom: Ismerkedés Ausztrália őslakosainak hagyományaival, világképével, mitológiájával, népei szokásainak, rituáléinak élményszerű megtapasztaltatása. Rövid tájékozódás az országban élő különböző népcsoportok együttélésének jellemzőiről.
Megelőző tapasztalat	Földrajzi térképeken tájékozódás, az információk értelmezése a földrész természeti, társadalmi és gazdasági földrajzára vonatkozóan. Éghajlati övezetesség fogalom ismerete, a népesség térbeli megoszlásának előzetes megbeszélése.
Ajánlott továbbhaladási irány	Más népek és saját természetéhez való viszonyunk jelentőségének folyamatos tudatosítása más témák feldolgozásánál is. További átéléses foglalkozások, esetleg más aspektusokat is feldolgozva. Kapcsolódó olvasmányokból „szemezgetés.”
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önszabályozás: tolerancia, nyitottság A szociális kompetenciákhoz tartozó kognitív készségek: információkezelés, problémaazonosítás, kreativitás Társas kompetenciák: empátia
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Földünk és környezetünk; Ember és társadalom; Művészetek Tantárgyakhoz: földrajz; magyar nyelv és irodalom; dráma; rajz; kézművesség Modulokhoz: A Nílus vizét el kell vezetni...?; A Kilimandzsáró gyermekei; Ne dugd homokba a fejed!; Az istenek a fejükre estek

Támogató rendszer	Krúdy Gyula: <i>Álmoskönyv</i> (több kiadás) Pivárcsi István: <i>Kannibálok</i> . Palatinus. Budapest, 2004 Róheim Géza: A csurunga népe. [Az 1932-es kiadás reprintje.] Párbeszéd Kiadó. Budapest, 1992 Bodrogi Tibor: <i>Törzsi művészet</i> . Ausztrália, Óceánia. Corvina Kiadó. Budapest, 1981 R. B. Lester– C. Flavin– H. French: <i>A világ helyzete</i> . 2001. Föld Napja Alapítvány. Budapest, 2001
--------------------------	---

Módszertani ajánlás

A tanár legyen képes nyitott légkört teremteni, megerősítést, segítő útmutatást nyújtani az összefüggések értelmezéséhez. Fogadja el Ausztrália sokszínűségét és értékeit nemcsak földrajzi értelemben. Értse meg a komplexitás és a beleélő megértés fontosságát.

A feladatok megvalósításánál a csoport minden több tagját be kell vonni a munkába, ez különösen fontos a dramatikus feldolgozásnál. A szerepeket azonban nem szabad kiosztani, önként vállalkozók kapjanak lehetőséget a játékra. Ajánlatos figyelembe venni az egyedi sajátosságokat, például azt, ha valaki nem szívesen beszél, de szeret mozogni. Célszerű tudatosítani, hogy itt most nem az érdemjegy a fontos, hanem maga a részvétel, az „utazás” élménye, egy távoli kontinens felfedezése.

Az időkeretet nem ajánlott bontani, mivel a feladatok, játékok egymásra épülve segítik az ismeretek elmélyítését. Ha mégis szükséges a bontás, a második rész előtt a tanár idézze fel szavakkal, esetleg idéztesse fel a tanulókkal az előző órán hallottakat, tapasztaltakat, eljátszottakat.

A csoportszervezéshez a véletlenszerű csoportalakítást javasoljuk. Ennek egy lehetséges módja, hogy a tanár a csoportok tervezett számának megfelelő számú színes képet annyi darabra vág, ahány tagja lesz egy-egy csoportnak. Ügyelnie kell arra, hogy a képdarabok száma megfeleljen az osztály létszámának. Minden tanuló húz egy képrészletet, és megkeresi az azonos kép más darabjait húzó társait. Közösén összeállítják a képet, és így megalakul a csoport. A véletlenszerű csoportalkotás történhet azonos tárgyak (megfelelő számú toll, ceruza, radír, filc stb.) vagy mértani síkidomok (kör, négyzet, trapéz, téglalap, háromszög stb.) húzásával. Ilyenkor az azonos tárgyat, illetve síkidomot húzó tanulók alkotnak közös csoportot. A csoportok gyakorlatonként újjászerveződhetnek, de elképzelhető az is, hogy a foglalkozás kezdetén megalakuló csoportok változatlan formában dolgoznak az egész modul során.

A beszélgetéseknél és az önálló véleményalkotó feladatoknál különösen érdemes hangsúlyozni az együttes munkát, együttgondolkodást, és ügyelni arra, hogy a csoport minden tagja szerephez jusson. Fejlesztő hatású lehet, ha például nem a legjobban beszélő a szóvivő, nem csupán a hangadó személyek kapnak vezető szerepet stb., hiszen így mindenki lehetőséget kaphat önmaga kipróbálására.

A szakértői mozaik módszerrel feldolgozandó feladatot követően létrejövő szakértői csoportok összetétele az egész foglalkozás során megőrizhető.

Amennyiben egy-egy feladat, szerepjáték hosszabbra nyúlna a tervezettnél, csupán az időkorlát miatt ne hagyjuk félbe, inkább hagyjuk el, vagy vegyük rövidebbre a következőt.

A foglalkozások idején legyen Ausztrália domborzati térképe a falon, és a tanulók hozzák magukkal a földrajzi atlaszukat.

A tanár kérje meg a gyerekeket, hogy a foglalkozásra hozzanak magukkal egyszerű zeneszerszámokat (dob, csörgő, furulya) és természetes anyagokat (fadarab, gally, kavics, száraz virág, madártoll). Erre leginkább a B variációt választóknak lesz szükségük, de ezek a tárgyak felhasználhatók a többi változat során is.

A modul megvalósításának három változatára adunk javaslatot. A B variációt azoknak a tanulócsoportoknak ajánljuk, akik különösen szívesen végeznek kreatív tevékenységet, jártasak a drámajátékban.

A pedagógusok számára ajánlott segédletekben négy játékleírás is található (P1–4). Ezek közül csak egyet (P1) építettünk be a modulba. Ha jut rá idő, és a gyerekek készek a többi játék kipróbálására is, ezek is beépíthetők a programba. Mivel azonban mindössze 2 tanóra áll rendelkezésre, érdemes a játékokat tanítási órán kívül, esetleg szakkörön megismertetni és kipróbálni a tanulókkal.

A téma köré izgalmas, több műveltségi területet, illetve tantárgyat is felölelő projekt szervezhető. Ha a gyerekek érdeklődését sikerült e két órával felkelteni, érdemes a kérdéskörrel ebben a kötetlenebb formában tovább foglalkozni.

A modul mellékletei

Tanári segédletek

- P1 – Kivetíthető képek
- P2 – Találkozás-tisztelet játék leírása
- P3 – Sziámi játék leírása
- P4 – Álomfogó leírása

Tanulói segédletek

D1 – Ausztrália totó (feladatlap)
Feleannyi példányban kell sokszorosítani, mint az osztálylétszám.

D2 – Feladatkártyák

D3 – Flóra és fauna (szöveg)
Feleannyi példányban kell sokszorosítani, mint az osztálylétszám.

D4 – Az aboriginálok (szöveg)
Az osztálylétszámmal megegyező példányszámban kell sokszorosítani.

D5 – Mit jelent az, hogy ausztrál? (szöveg)

Az osztálylétszámmal megegyező példányszámban kell sokszorosítani.

D6 – Ausztrál álomidő (szöveg)

Az osztálylétszámmal megegyező példányszámban kell sokszorosítani.

D7 – A csurunga népe: az arandák (szöveg)

Annyi példányban kell sokszorosítani, ahány csoport dolgozik. Minden példányt részekre kell vágni.

D8 – Értékelő lap

Minden tanulónak.